

De gendergelijkheidsindex 2017 onderzoekt de vooruitgang en de uitdagingen bij het bereiken van gendergelijkheid in de Europese Unie van 2005 tot 2015. Met behulp van een schaal van 1 (volledige ongelijkheid) tot 100 (volledige gelijkheid) worden de verschillen tussen vrouwen en mannen gemeten in de belangrijkste domeinen van het EU-beleidskader (werk, geld, kennis, tijd, macht en gezondheid). De index meet ook geweld tegen vrouwen en intersectionele ongelijkheden. Dit zijn satellietdomeinen die deel uitmaken van het kader van de gendergelijkheidsindex, maar geen invloed hebben op de algehele score. Intersectionele ongelijkheden laten zien hoe gender zich verhoudt tot leeftijd, opleiding, gezinssamenstelling, geboorteland en handicap. De gendergelijkheidsindex geeft resultaten voor elk domein en subdomein voor de EU en haar 28 lidstaten (1).

Vooruitgang in gendergelijkheid in België, 2005-2015

In de gendergelijkheidsindex 2017 scoort België **70,5 op 100**, een stijging van 4,5 punten. Deze score ligt boven het EU-28-gemiddelde van 66,2 en de vooruitgang is in overeenstemming met het EU-28-gemiddelde. België is in de indexrangschikking gedaald met één plaats en staat nu op de zevende plaats.

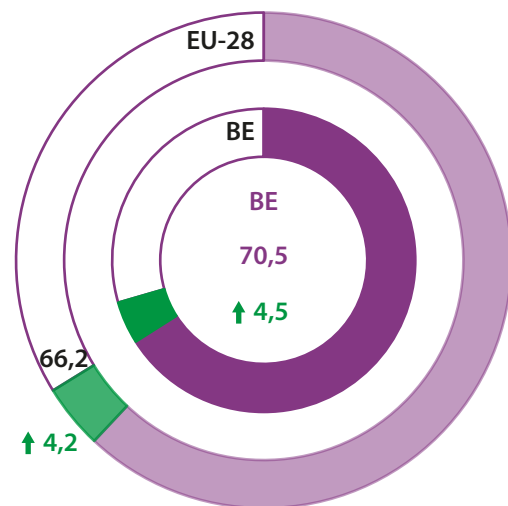
De score in België op het domein **geld** is hoog en vertoont een stijgende lijn, wat een mooie prestatie is op het gebied van gendergelijkheid, vooral wat betreft loon en inkomen. De score is de op een na hoogste voor het domein geld in de EU-28.

De grootste verbetering is te zien in het domein **macht**, voornamelijk omdat in de economische sector meer vrouwen besluitvormingsposities hebben ingenomen. Het blijft echter het domein met de laagste score voor België.

De situatie in het domein **gezondheid** is stabiel gebleven. Er is nog steeds ruimte voor verbetering op het gebied van gezondheidsgerelateerd gedrag.

Gendergelijkheid is in de domeinen **werk** en **kennis** in een iets sneller tempo vooruitgegaan dan in de EU-28. België zou de participatie van vrouwen en mannen op de arbeidsmarkt echter kunnen verbeteren om de huidige plaats van dit subdomein in de ranglijst (24e) te verhogen. Op het domein kennis is het niveau van gendergelijkheid in België zeer hoog, vanwege een relatief lage mate van segregatie in studiegebieden.

De grootste uitdagingen liggen in het domein **tijd**, dat met 9 punten is gedaald. Dit is grotendeels te wijten aan de ongelijke verdeling van tijd tussen vrouwen en mannen voor zowel zorg als sociale activiteiten.

↑↓ Verandering in score van 2005 tot 2015

(1) De gendergelijkheidsindex 2017 is gebaseerd op de gegevens van Eurostat (onderwijsstatistiek, Europese arbeidskrachtenenquête, Europees gezondheidsenquêteonderzoek, EU-statistiek over inkomen en levensomstandigheden, loonstructurenenquête), Eurofound (Europese enquête naar de kwaliteit van leven, Europese enquête naar de arbeidsomstandigheden), de gegevensbank genderstatistiek van EIGE (deelname van vrouwen en mannen aan de besluitvorming) en van de enquête over geweld tegen vrouwen van het Bureau voor de grondrechten. Het referentiejaar is 2015 (2014 voor gegevens over intersectionele ongelijkheden). De leeftijd van de referentiepopulatie voor de indicatoren is 15+, 16+ of 18+, afhankelijk van de bron.

Werk

In het domein werk hebben de toegenomen arbeidsparticipatie van vrouwen en de verkleining van de genderkloof bijgedragen tot een lichte stijging van de score.

De arbeidsparticipatie van vrouwen (20-64) is 63 % vergeleken met 71 % voor mannen. De totale arbeidsparticipatie is 67 % en België heeft zijn nationale Europa 2020 (EU2020)-strategiedoelstelling (73 %) nog niet bereikt.

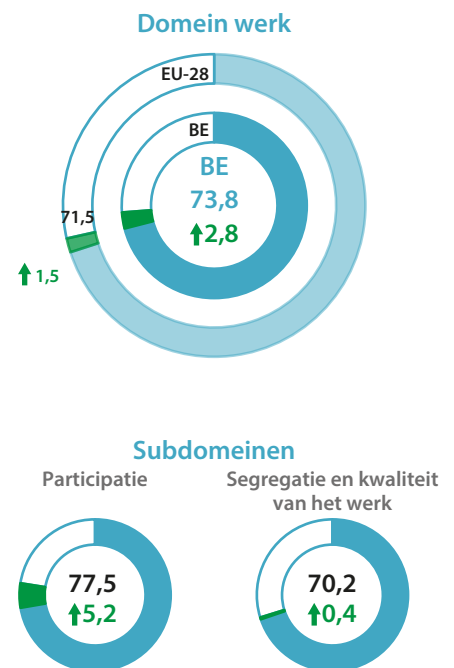
De genderkloof in de arbeidsparticipatie neemt toe naarmate het aantal gewerkte uren in aanmerking wordt genomen. De voltijdsequivalente arbeidsparticipatie van vrouwen ligt op ongeveer 37 %, vergeleken met 52 % voor mannen.

Onder koppels met kinderen is de voltijdsequivalente arbeidsparticipatie van vrouwen 60 %, vergeleken met 78 % voor mannen. De genderkloof is groter voor koppels zonder kinderen. De voltijdsequivalente arbeidsparticipatie is ook hoger voor mannen van 25-49 jaar, vergeleken met vrouwen in dezelfde leeftijdsgroep (respectievelijk 74 % en 62 %). Vrouwen met een laag opleidingsniveau hebben een zeer lage voltijdsequivalente arbeidsparticipatie van 12 %, vergeleken met mannen in dezelfde groep (27 %).

De voltijdsequivalente arbeidsparticipatie neemt toe en de genderkloof krimpt naarmate het opleidingsniveau stijgt.

Ongeveer 42 % van de vrouwen werkt parttime, vergeleken met 10 % van de mannen. Gemiddeld werken vrouwen 33 uur per week, in vergelijking met 40 uur voor mannen. 8 % van de vrouwen in de werkende leeftijd, vergeleken met 0,4 % van de mannen in de werkende leeftijd, is inactief of heeft een deeltijdse baan vanwege zorgtaken.

Gendersegregatie op de arbeidsmarkt is een realiteit voor zowel vrouwen als mannen. Bijna 39 % van de vrouwen in vergelijking met 11 % van de mannen is werkzaam in het onderwijs, de gezondheidszorg en het maatschappelijk werk. Ongeveer zes keer zoveel mannen (34 %) als vrouwen (6 %) zijn werkzaam in de wetenschap, technologie, techniek en wiskunde.

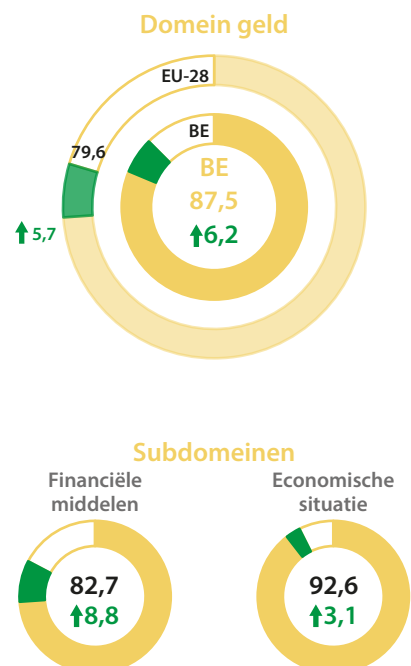
Geld

De situatie in het domein geld is verbeterd. Gendergelijkheid is toegenomen zowel op het gebied van loon en inkomen als, in mindere mate, op het gebied van de verdeling van welvaart en het armoederisico.

Het gemiddelde maandloon van vrouwen en mannen is gestegen, maar het maandloon van vrouwen ligt nog steeds meer dan 10 % lager dan dat van mannen. Deze kloof is iets afgenomen. De genderkloof is groter tussen vrouwen en mannen bij koppels met kinderen.

De populatie van vrouwen en mannen die een armoederisico lopen, is nauwelijks veranderd. 15 % van de vrouwen en 13 % van de mannen loopt een armoederisico. Alleenstaande ouders lopen meer risico dan andere gezinsvormen. Allochtone vrouwen en mannen lopen ook een groter armoederisico dan autochtone vrouwen en mannen. Hoe hoger het onderwijs dat een persoon genoten heeft, hoe lager het armoederisico.

De ongelijkheid in inkomensverdeling is afgenomen, vooral onder mannen. Het beloningsverschil tussen vrouwen en mannen bedraagt 7 % ten nadele van vrouwen. In 2012 hadden vrouwen lagere pensioenen dan mannen en lag het beloningsverschil tussen mannen en vrouwen op 31 %. Beide waarden zijn lager dan de EU-28-gemiddelden (respectievelijk 16 % en 38 %).

Kennis

De score op het domein kennis is verbeterd, vooral vanwege de toename van het bereiken van opleidingsniveau.

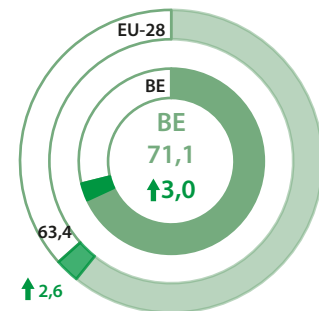
Het aantal afgestudeerden in het tertiair onderwijs is toegenomen, vooral onder vrouwen. In 2005 waren er meer vrouwen dan mannen met een diploma in het tertiair onderwijs en de kloof is groter geworden. België heeft zijn nationale EU2020-strategiedoelstelling om 47 % van de bevolking van 30-34 jaar een tertiair diploma te laten halen, nog niet gehaald. Het percentage bedraagt momenteel 43 %.

Er zijn meer vrouwen dan mannen in het aantal afgestudeerden tot de leeftijd van 49 jaar. Slechts 19 % van de vrouwen met een handicap heeft tertiair onderwijs gevolgd, vergeleken met 42 % van de vrouwen zonder handicap.

De participatiegraad op het gebied van een leven lang leren is iets gedaald, waarbij de participatie gelijk is voor zowel vrouwen als mannen (14 %).

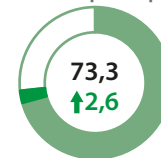
Gendersegregatie in studiegebieden blijft een uitdaging. De genderkloof in het tertiair onderwijs op het gebied van onderwijs, gezondheid en welzijn, geesteswetenschappen en kunst is iets toegenomen. 56 % van de vrouwelijke studenten, vergeleken met 31 % van de mannelijke studenten, is geconcentreerd in deze gebieden, die traditioneel als „vrouwelijk” worden beschouwd.

Domein kennis

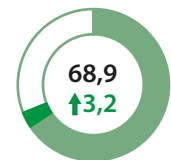

Subdomeinen

Bereiken van opleidingsniveau en participatie

Segregatie

Tijd

Op het domein tijd is de score gedaald. De grootste uitdaging blijft de ongelijke tijdsverdeling voor sociale en zorgactiviteiten.

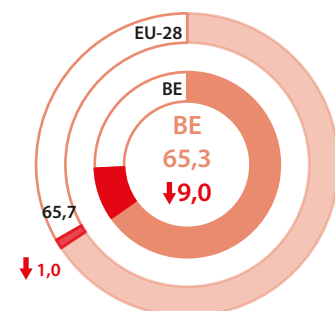
Vrouwen dragen nog steeds het grootste deel van de zorg voor het gezin, hoewel de kloof enigszins is verkleind. 43 % van de vrouwen en 29 % van de mannen besteedt ten minste 1 uur per dag aan zorgtaken. De verschillen zijn groter bij koppels met kinderen (87 % van de vrouwen en 68 % van de mannen) en mensen in de leeftijdsgroep van 25-49 jaar (68 % van de vrouwen en 46 % van de mannen).

81 % van de vrouwen is dagelijks ten minste één uur bezig met koken en het huishouden, vergeleken met slechts 32,5 % van de mannen. De genderkloof is aanzienlijk toegenomen en is hoger bij allochtone vrouwen en mannen vergeleken met autochtone vrouwen en mannen. Hoe hoger opgeleid vrouwen en mannen zijn, hoe groter de kans dat ze elke dag koken en huishoudelijk werk doen.

De ongelijkheid in de tijdsverdeling thuis strekt zich ook uit tot sociale activiteiten. Mannen zijn iets meer geneigd dan vrouwen om deel te nemen aan sportieve, culturele en recreatieve activiteiten buitenshuis. Participatie in vrijwillige of charitatieve activiteiten is ook hoger voor mannen, maar vooral laag bij mannen met een laag opleidingsniveau.

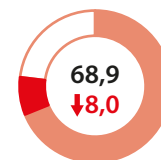
België heeft beide „doelstellingen van Barcelona” gehaald, met ten minste 33 % van de kinderen onder de drie jaar in de kinderopvang en 90 % van de kinderen tussen de drie jaar en de schoolgaande leeftijd in de kinderopvang. In België liggen de inschrijvingspercentages op respectievelijk 50 % en 99 %.

Domein tijd

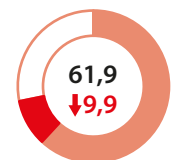

Subdomeinen

Zorgactiviteiten

Sociale activiteiten

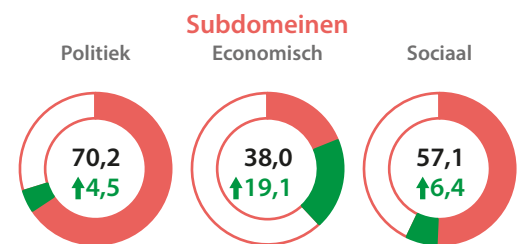
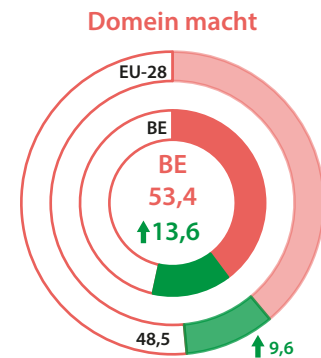
Macht

De score voor het domein macht vertoont een duidelijke toename, die vooral wordt veroorzaakt door vooruitgang in het subdomein economische macht. Het blijft echter het domein met de laagste score voor België.

Van 2005 tot 2015 is de vertegenwoordiging van vrouwen in de raden van bestuur van beursgenoteerde ondernemingen verviervoudigd (van 6 % naar 24 %). Aan de andere kant is de situatie in de centrale bank nauwelijks verbeterd, waar vrouwen slechts 15 % van de bestuurszetels in handen hebben.

De toename van de score in het subdomein politieke macht is te danken aan de toegenomen genderbalans in het parlement, van 36 % naar 41 % vrouwelijke leden. Aan de andere kant is het aandeel vrouwelijke ministers licht gedaald tot 25 %.

40 % van de bestuursleden van onderzoekfinancieringsorganisaties en ongeveer 36 % van de bestuursleden van publieke omroeporganisaties bestaat uit vrouwen. De genderkloof bij besluitvorming in de sport is veel groter: slechts 12 % van de leden van de hoogste besluitvormingsorganen van nationale Olympische sportorganisaties bestaat uit vrouwen.

Gezondheidszorg

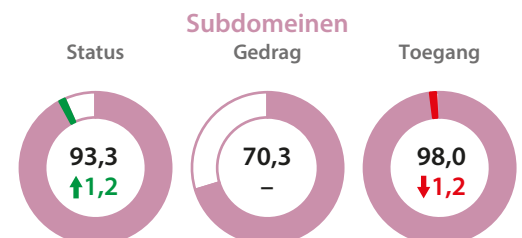
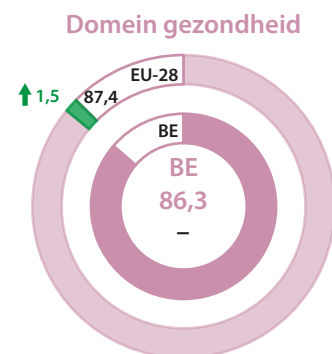
Gendergelijkheid op het domein gezondheid is niet veranderd. Slechts kleine veranderingen zijn zichtbaar in de subdomeinen status en toegang.

De levensverwachting is toegenomen voor zowel vrouwen als mannen. Vrouwen leven gemiddeld vijf jaar langer dan mannen, maar beide hebben hetzelfde aantal gezonde levensjaren.

78 % van de mannen en 71 % van de vrouwen beoordeelt hun gezondheid als „goed” of „zeer goed”. Naarmate het opleidingsniveau toeneemt, neemt de genderkloof in subjectief ervaren gezondheid af. De genderkloof in subjectief ervaren gezondheid is groter bij alleenstaande vrouwen en mannen dan bij andere gezinsvormen.

In 2005 konden bijna alle vrouwen en mannen in hun medische en tandheelkundige behoeften voorzien, maar deze situatie is licht verslechterd.

De helft van de mannen rookt en/of drinkt te veel in vergelijking met ongeveer een derde van de vrouwen. Aan de andere kant leven iets meer mannen dan vrouwen gezond (lichaamsbeweging en/of groenten en fruit eten).

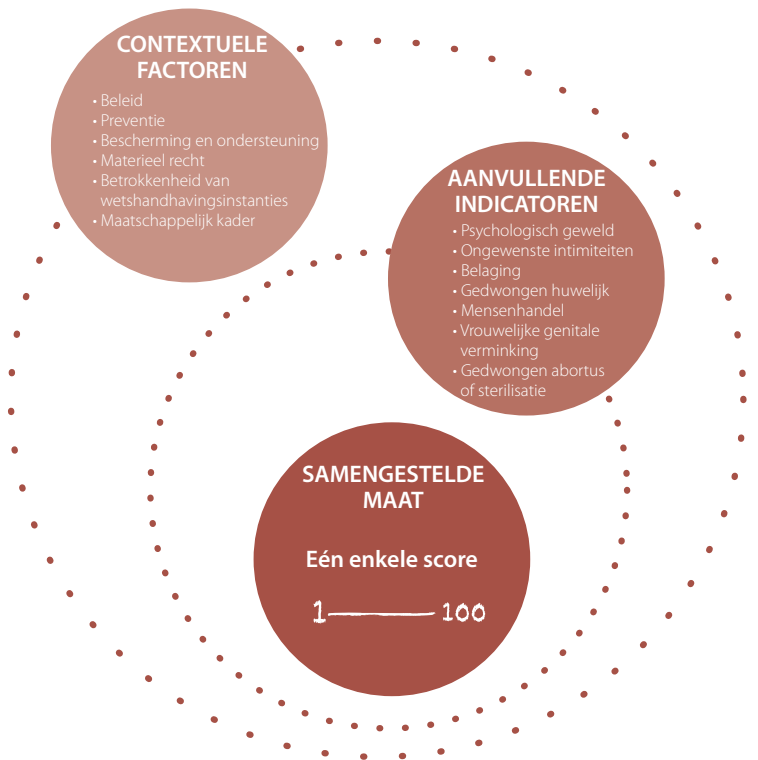

Geweld

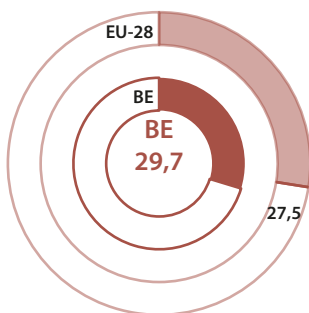
Geweld tegen vrouwen is als een satellietdomein opgenomen in de gendergelijkheidsindex. Dit betekent dat de scores van het domein geweld geen invloed hebben op de eindscore van de gendergelijkheidsindex. Vanuit een statistisch perspectief meet het domein geweld niet de kloof tussen vrouwen en mannen zoals de kerndomeinen dat doen. Het meet en analyseert eerder de ervaringen van vrouwen met geweld. In tegenstelling tot andere domeinen is het algemene doel niet om de kloof tussen geweld tussen vrouwen en mannen te verkleinen, maar om geweld volledig uit te bannen.

Een hoge score in de gendergelijkheidsindex betekent dat een land dicht in de buurt komt van een samenleving waarin mannen en vrouwen gelijk zijn. Hoe hoger de score op het domein geweld, hoe ernstiger het verschijnsel van geweld tegen vrouwen in het betreffende land. Op een schaal van 1 tot 100 vertegenwoordigt 1 een situatie waarin geen geweld bestaat en 100 een situatie waarin geweld tegen vrouwen extreem vaak voorkomt, zeer ernstig is en niet aan het licht wordt gebracht. Het best presterende land is daarom het land met de laagste score.

Metingskader van het domein geweld

Domein geweld

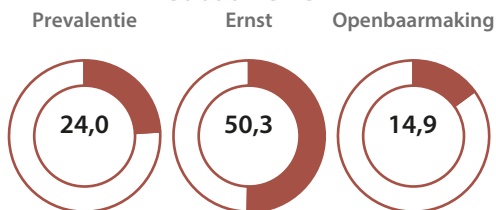
De score van België voor het domein geweld is 29,7, wat iets hoger is dan het EU-gemiddelde.

In België heeft 44 % van de vrouwen sinds de leeftijd van 15 jaar te maken gehad met fysiek of seksueel geweld. Dit niveau ligt hoger dan het EU-28-gemiddelde van 37 %.

14 % van de vrouwen die in de afgelopen twaalf maanden met fysiek of seksueel geweld te maken hebben gehad door een dader, heeft dit aan niemand verteld. Dit percentage ligt iets hoger dan het EU-28-gemiddelde van 13 %.

Op het niveau van de samenleving kost geweld tegen vrouwen België naar schatting 5 miljard EUR per jaar via verloren economische output, gebruik van diensten en persoonlijke kosten ⁽²⁾.

Subdomeinen

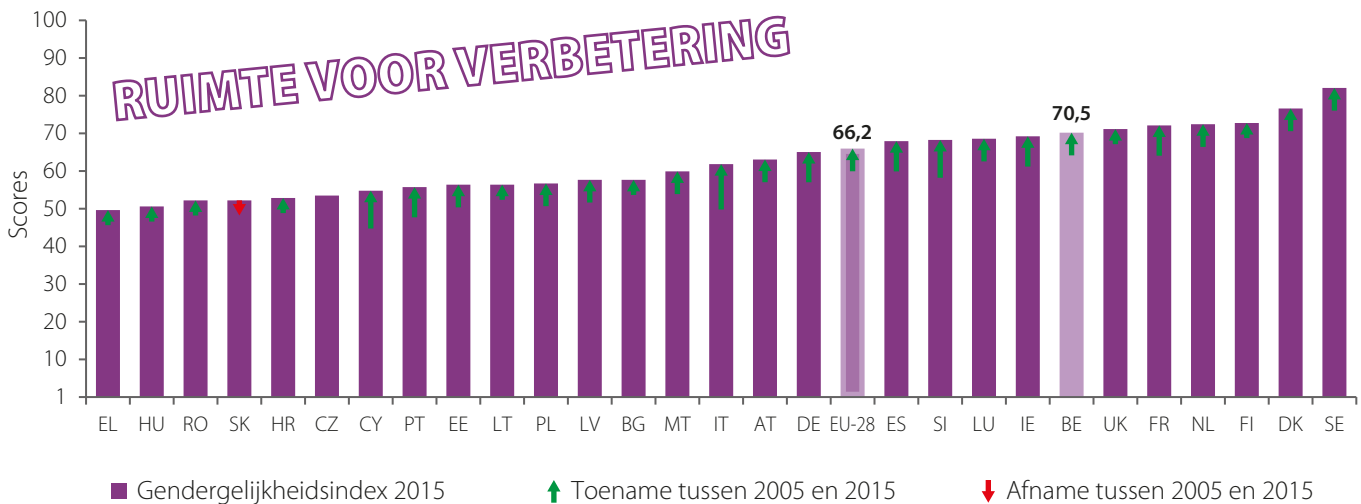

Het domein geweld bestaat uit drie subdomeinen: **prevalentie**, die meet hoe vaak geweld tegen vrouwen voorkomt; **ernst**, die de gezondheidsgevolgen van geweld meet, en **openbaarmaking**, die het melden van geweld meet.

⁽²⁾ Dit is een oefening op EU-niveau om de kosten van de drie belangrijkste dimensies te ramen: diensten, verloren economische output en pijn en lijden van de slachtoffers. De schattingen zijn geëxtrapoleerd naar de EU vanuit een casestudy uit het Verenigd Koninkrijk op basis van de bevolkingsomvang. EIGE, *Estimating the costs of gender-based violence in the European Union* (Raming van de kosten van gendergerelateerd geweld in de Europese Unie), Bureau voor publicaties van de Europese Unie, Luxemburg, 2014, blz. 142 (<http://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/MH0414745EN2.pdf>).

Unieke kenmerken en voordelen van de gendergelijkheidsindex 2017

Uit de resultaten blijkt dat de score voor de gendergelijkheidsindex van België iets hoger ligt dan het EU-28-gemiddelde, waardoor er nog veel ruimte is voor verbetering, met name in het domein tijd. Om volledige gelijkheid van mannen en vrouwen te bereiken, is een meer gerichte en holistische benadering van gendergelijkheid nodig.

De gendergelijkheidsindex:

- volgt de vooruitgang van gendergelijkheid in de EU en na verloop van tijd;
- ondersteunt beleidsmakers bij de beoordeling van de mate waarin de lidstaten verwijderd zijn van het bereiken van gendergelijkheid;
- laat de verschillende resultaten zien van het nationale en EU-beleid voor vrouwen en mannen;
- maakt een zinnige genderanalyse en vergelijking tussen verschillende beleidsgebieden mogelijk;
- ondersteunt de ontwikkeling en uitvoering van beleid en wetgeving op het gebied van gendergelijkheid;
- verhoogt het bewustzijn bij beleidsmakers en het publiek van de vooruitgang en uitdagingen bij de uitvoering van het beleid inzake gendergelijkheid;
- geeft aan waar er sprake is van een genderkloof en roept op tot geharmoniseerde en vergelijkbare gegevens die zijn uitgesplitst naar geslacht en beschikbaar zijn voor alle lidstaten.

Lees meer over de gendergelijkheidsindex 2017

- Main report (Belangrijkste verslag, 2017)
- Main findings (Belangrijkste bevindingen, 2017)
- A snail's pace towards gender equality: fact sheet (2017)
- Methodological report (Methodologisch verslag, 2017)
- Measurement framework of violence against women (Metingskader van geweld tegen vrouwen, 2017)
- Intersecting inequalities (Intersectionele ongelijkheden, aanstaand)

Bekijk de gendergelijkheidsindex en alle gegevens voor België op <http://eige.europa.eu/gender-equality-index>

Europees Instituut voor gendergelijkheid

Het Europees Instituut voor gendergelijkheid (EIGE) is het kenniscentrum van de EU voor gendergelijkheid. EIGE ondersteunt beleidsmakers en alle relevante instellingen bij hun inspanningen om de gelijkheid van mannen en vrouwen tot werkelijkheid te maken voor alle Europeanen, door hen te voorzien van specifieke deskundigheid en vergelijkbare en betrouwbare gegevens op het gebied van gendergelijkheid in Europa.

© Europees Instituut voor gendergelijkheid, 2018
Reproductie met bronvermelding toegestaan.

Europees Instituut voor gendergelijkheid
Gedimino pr. 16
LT-01103 Vilnius
LITOUWEN

Contactgegevens

<http://eige.europa.eu/>
facebook.com/eige.europa.eu
twitter.com/eurogender
youtube.com/user/eurogender
eige.sec@eige.europa.eu
+370 52157444

Papier: MH-02-18-176-NL-C 978-92-9470-490-0 10.2839/931015
PDF: MH-02-18-176-NL-N 978-92-9470-488-7 10.2839/53006